

31.8.2017

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

Viite

STM/2831/2017

Asia

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta (jäljempänä *työsuojeluviranomainen*) lausuntoa luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi ionisoivasta säteilystä. Lausuntopyyntöön liitteenä on myös luonnos säteilylaiksi.

Työsuojeluviranomainen, muiden aluehallintovirastojen vastuualueita kuultuaan, toteaa, että ehdotettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus sisältää pääasiassa altistumisten viitearvoja eri tilanteissa niin työntekijöiden kuin väestönkin osalta. Samoin sinä on täsmennyksiä ammattitaitojen ja työkokemusten osalta. Jako kolmeen osaamisalaan on selkeä ja parannus entiseen.

Uudessa säteilylaissa määritellään valvontaviranomaiset. Työsuojeluviranomaista niissä ei mainita.

Ehdotuksen 2 §:n määritelmät valitettavasti puuttuvat. Määritelmissä tulisi kuvata säteilytyö ja säteilytyön tekijät huomioiden potilaiden ja kuvantamisen, sädehoidon ja kliinisen fysiologian yksiköiden lisäksi ”yhteisen työpaikan” ajatus. Työpaikoissa, joissa käytetään ionisoivaa säteilyä voi työskennellä ammattiryhmiä, joille säteilyltä suojautuminen ei perehdytyksenkään jälkeen ole itsestään selvää. Lisäksi tulee huomioida se, että ”säteileviä” potilaita voidaan tavata myös hoitolaitosten ulkopuolella esim. kotihoidon työtehtävissä. On hyvä, että asetuksessa on tuotu esiin osaamisen tasoa (myös liitteet) sekä täydennyskoulutus.

Säteilyasetuksessa 1512/1991 on 4 §:ssä annettu annosrajat nuorille työntekijöille. Sen 5 §:ssä säädetään työntekijän suojelusta raskauden ja imetyksen aikana. Vaikka teksti on asetuksessa vanhahtavaa, ovat nuoret ja naiset tässä erityisasemassa, mikä pitäisi ottaa painokkaammin huomioon myös asetusehdotuksessa.

Terveystarkastusten osalta tilanne tällä hetkellä käytännössä on se, että työterveyshuoltojen arviot siitä, milloin säteilylle altistuva työnteki-

31.8.2017

jä kuuluu lakisääteisen terveystarkastuksen piiriin ja milloin ei, vaihtelee. Vaikka tätä toimintaa ohjaa toinen lainsäädäntö, olisi asia tärkeä huomioida tämän kokonaisuudistuksen yhteydessä. Tavoitteena tulisi olla se, että säteilylle altistuvat (on se sitten röntgensäteilyä tai iso-¹³⁷Ca-pityöskentelyä tai perusterveydenhuollossa sytostaattihoidoksia) olisivat kattavasti työterveyshuollon seurannassa. Tässä yhteydessä tarvitaan mahdollisesti joitakin selkeitä raja-arvoja tai altistumisaikoja. Nyt työntekijät ovat terveyden seurannan suhteen epätaasa-arvoisessa asemassa.

Suojainten käytön osalta toimitaan tällä hetkellä sairaaloiden omien ohjeiden mukaan. Ne perustuvat pääsääntöisesti työterveyslaitoksen tutkimuksiin ja suosituksiin. Tältä pohjalta on työsuojeluvalvonnassa työnantajalle kirjoitettu tarvittaessa velvoitteita. Valvontaa yhdenmukaistaisi ja selkeyttäisi, jos suojaimista olisi tarkempia säädöksiä.

Asetusehdotuksen 20 §:n mukaan työpaikan sisäilman radonpitoisuuden viitearvo on 300 becquereliä kuutiometrissä tilassa, jossa työaika on vähintään 600 tuntia vuodessa. Jos työaika on alle 600 tuntia vuodessa, työntekijän altistusta radonille koskeva viitearvo on 450 000 becquereltuntia kuutiometrissä vuodessa. Työsuojeluviranomainen on vakiintuneesti tehnyt yhteistyötä nimenomaan radonaltistuksen osalta Säteilyturvakeskuksen kanssa ja pitää yhteistyön jatkamista tärkeänä. Valvontakohteiden huomattava lisääntyminen vaikuttaisi luonnollisestikin myös työsuojeluviranomaisen resurssitarpeeseen, mikäli valvontaa ulotettaisiin uusiin kohteisiin. Koska merkittävää lisäpanostusta ei liene luvassa, ei toiminnan volyymikään näillä näkymin voi paljoakaan kasvaa.

Johtaja

Arto Teronen

Lakimies

Jouni Kallioluoma

Tiedoksi

Työsuojelun vastuualueet

C:\Users\03015565\Work Folders\Documents\2017\Normit\4040-2017 Ionisoiva_sateily_STMa.doc